Vennesla kommune

Arkivsak-dok. 23/02745-1
Arkivkode 223/C03
Saksbehandler Tove Linda Høgstøl

Saksgang	Møtedato
Levekårsutvalget	28.09.2023

Gjennomgang av 17. mai i nedre Vennesla

SAMMENDRAG:

Feiringen av 17. mai i nedre Vennesla er et stort arrangement som krever mye planlegging og omfattende ressurser for gjennomføring. Det blir lagt ned en stor jobb fra de frivillige og organisasjonene som sitter i komiteen, samt ressurser i Vennesla kommune.

17. mai-komiteen i nedre Vennesla har gjennomgått opplegg og økonomi for nasjonaldagsfeiringen, og konklusjonen er at utgiftene har økt samtidig som inntektene har gått ned de siste årene. Utgiftssiden har økt spesielt knyttet til sene og lyd. Når det gjelder inntektssiden har salgsinntektene gått ned, bl.a. fordi salg av gassballonger ble avviklet av miljøhensyn. Inntekter fra sponsorer og annonseinntekter har også gått ned. Dette har samlet sett bidratt til at 17. mai feiringen i nedre Vennesla har gått med underskudd de siste årene.

Etter en grundig evaluering foretatt av 17.mai-komité, har de kommet frem til at det er to alternativer:

1) Øke tilskuddet, slik at feiringen kan videreføres slik den er i dag.
2) Beholde dagens tilskudd, og foreta en nedskaling av feiringen.

Komiteen har gjennom denne saken forsøkt å belyse konsekvensene for de to alternativene.

Komiteen selv har landet ned på å be om at det årlige tilskuddet fra Vennesla kommune til 17. mai feiringen i nedre Vennesla økes med kr. 150.000, slik at det årlige tilskuddet vil være kr. 266.100 gjeldende fra 2023.

Kommunedirektøren mener at det bør være mulig å videreføre en verdig markering av nasjonaldagen uten å øke dagens tilskudd fra kommunen. Det innebærer at dagens opplegg må nedskaleres for å komme i økonomisk balanse. Kommunedirektøren overlater til levekårsutvalget å foreta prioriteringene med å øke inntektene/redusere utgiftene.

Eventuelle økonomiske konsekvenser etter behandling i levekårsutvalget må vurderes i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1 Vennesla kommune beholde dagens tilskudd, og ber 17. maikomiteen foreta en nedskaling av feiringen.
2 Levekårsutvalget velger å øke inntektene/redusere utgiftene ved …
3 Eventuelle økonomiske konsekvenser etter behandling i levekårsutvalget må vurderes i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan.

Vedlegg:

1) Retningslinjer for 17. mai-arrangementet i nedre Vennesla

Bakgrunn for saken:

Det har vært gjennomført en evaluering av 17.mai-komiteens arbeid i etterkant av årets nasjonaldagsfeiring, og denne saken bygger på denne evalueringen.

Evalueringen og erfaringer fra tidligere, viser at utgiftene har økt samtidig som inntektene har gått ned de siste årene. Utgiftssiden har økt spesielt knyttet til sene og lyd. Når det gjelder inntektssiden har salgsinntektene gått ned, bl.a. fordi salg av gassballonger ble avviklet av miljøhensyn. Inntekter fra sponsorer og annonseinntekter har også gått ned. Dette har samlet sett bidratt til at 17. mai feiringen i nedre Vennesla har gått med underskudd de siste årene.

Med bakgrunn i evalueringen har de kommet frem til at det er to alternativer:

1) Øke tilskuddet, slik at feiringen kan videreføres slik den er i dag.
2) Beholde dagens tilskudd, og foreta en nedskaling av feiringen.

Komiteen har gjennom denne saken forsøkt å belyse konsekvensene for de to alternativene.

Merknader:

17.mai-komiteen i nedre Vennesla består av lag og foreninger, i tillegg til tre politikere fra Levekårsutvalget. Pr. 2023 består komiteen av Vindbjart ski, 1. Vennesla speidergruppe, Vennesla Musikkorps, Vennesla Aktivitetsklubb (VAK), Hunsfos Fotoforening, Vennesla skytterlag og Vennesla skolemusikkorps. Det er en egen salgskomite som består av foreldre fra skolene i nedre Vennesla. Det er også med folk fra Ressursen og fra BK-speideren.

Komiteen jobber året rundt med planlegging av nasjonaldagen og vervet er ulønnet. Men det utbetales dugnadslønn til de lag og foreninger som bidrar. Komiteen jobber med alt fra forarbeid, gjennomføring etterarbeid. Komiteen har gjennom mange år, og gjennom mye prøving og feiling laget et opplegg og rutine for arrangementet som flere andre kommuner har kopiert. Det er aktiviteter fra morgen til kveld – fra appell og kransenedleggelse på morgenen og til kveldsarrangementet med fyrverkeri kl. 23.

Vennesla kommune ved levekårsutvalget har frem til nå hatt ansvar for at det blir arrangert 17. mai i Vennesla kommune. Levekårsutvalget har gitt detaljerte instruksjoner på hvordan feiringen skal foregå i nedre Vennesla gjennom «Retningslinjer for 17. mai-arrangementet i nedre Vennesla». Disse retningslinjenes er vedtatt av levekårsutvalget i møte 08.03.2018 sak 13/18 og ligger vedlagt denne saken.

Det gis i tillegg tilskudd til Øvrebø, Hægeland og Røyknes hvor det er egne mindre feiringer.

Fram til år 2000 tok en enkelt forening på seg jobben med å arrangere nasjonaldagsfeiringen i nedre Vennesla. Da toget ble snudd slik at det endte på Idrettsplassen istedenfor Festplassen, ble 17. mai arrangementet svært godt besøkt og utvidet slik at ingen forening ville påta seg arrangøransvaret. Løsningen ble å dele oppgavene slik at mange foreninger tok sin bit. I dag regner vi med at mellom 8.000-10.000 mennesker er innom idrettsplassen i løpet av dagen.

Komiteen har siden pandemien slitt økonomisk. De har måtte bruke av 2023-tilskuddet for å dekke utgifter fra 2022. Dette medfører at de nå må bruke 2024-tilskuddet til å dekke utgifter fra årets feiring. Dette til tross for at komiteen fikk tilført ekstra midler som følge av økte utgifter til sene og lyd. Komiteen forklarer den økonomiske situasjonen oppsummert i seks grunner:

1. Mer enn dobling av utgifter til lyd.
2. Økte utgifter til innkjøp av mat, drikke osv.
3. Mindre annonse- og sponsorinntekt grunnet dårlig økonomi hos mange bedrifter og butikker.
4. Gassballongsalget ble kuttet ut av miljømessig hensyn. Dette var en viktig inntektskilde fram til pandemien. Her mistet komiteen ca. kr. 80.000 i inntekt.
5. Nødvendig reparasjoner/oppgradering av utstyr knyttet til feiringen.
6. Lavere salg da det er mindre penger blant folk som følge av «dyrtid».

Under følger et utdrag av regnskapstallene for 17. mai komiteen i perioden 2011-2023:

År	**Salgs-inntekter**	**Tilskudd fra kommunen**	**Lyd/scene utg.**	**Utdelt dugnadslønn**	**17. mai avisa utg.**	**Annonseinntekt/ spons**
2011	249.594	46.100	22.500	156.789	31.000	102.400
2013	194.078	46.100	34.844	121.200	35.500	104.600
2014	275.000	46.100	36.100	155.512	27.000	93.100
2016	225.000	46.100	37.063	116.495	28.063	112.900
2017	250.200	86.000	38.000	107.952	29.000	78.800
2019	208.000	86.000	39.000	97.505	30.000	58.000
2022	99.000 (1)	116.100	101.715 (2)	121.240	24.000	60.340
2023	158.000	146.100	106.500	128.000 (ikke utbet).	35.000	50.500

1) *I 2019 var siste året de hadde gassballongssalg.*
2) *Her kom det på utgifter til scene. Dette ble kompensert med økt tilskudd fra kommunen. Forklaring på økte utgifter til lyd. I forbindelse med pandemien forsvant lydteknikere til andre jobber. Dette førte til at det ble svært vanskelig å få noen til å påta seg denne jobben på 17. mai. For 2022 sjekket vi med alle firmaer på Sørlandet som leverte dette, uten å få noen til å påta seg oppgaven. I slutt gikk heldigvis Agder Lyd med på en avtale, men prisen for dette var omtrent dobbelt av det vi har betalt tidligere år, bl.a. fordi de måtte betale sine folk mye mer.*

Det er også utgifter hvert år til premier til folketoget, premier i tegnekonkurransen, utgifter til gassballongsalget (fram til 2019), utgifter til frokost for korpsene, utgifter til scenepynt, krans og 17. mai-kopper til alle medvirkende, utgifter til fyrverkeri, utgifter til leie av avfallskontainer og utgifter til noe oppgradering av utstyr. Alt utstyret 17. mai komiteen gjennom årene har kjøpt inn til feiringen, lånes ut gratis til lokale lag og foreninger og skoler til f.eks. vårkvelder, Venneslamarsjen, St. Hans feiring etc.

98 % av alle som jobber med 17. mai, gjør dette på dugnad for sin forening eller skoleklasse. Det er ca. 200 mennesker i sving i forkant, under og i etterkant av arrangementet. Det er meldt tilbake fra alle de involverte foreninger og lag at et minimum for dugnadslønn er kr. 150,- pr. time pr. person. De har ikke klart å få dette opp i mer enn 140,-, og alle har de siste årene måtte vente med å få dette utbetalt til komiteen får utbetalt tilskuddet fra kommunen året etter. Det blir lagt ned mellom 800 og 1000 dugnadstimer på dette. Dersom foreningene ikke føler de får nok igjen for dette, kan de velge andre dugnader som er mer lønnsomme, og 17. mai komiteen mister dem. Allerede nå har foreldre på skolene påtatt seg flere oppgaver som foreninger tidligere gjorde, men det er en grense for dette også. De fleste ønsker å ha fri på en slik dag, men blir det fordelt på nok mennesker, blir det ikke så mye på hver.

Totale utgifter for 17. mai feiringen har i alle år ligget mellom 400.000-500.000,-. 17. mai-komiteen har tidligere dekket dette selv gjennom salg, annonser og sponsorbidrag (ca. 75 %) av utgiftene og kommunen har bidratt med det resterende (ca. 25 %). I tillegg bidrar kommunen ved kulturenheten med sekretær for 17. mai-komiteen, og kontaktpunkt inn mot kommunen (ca. 20 % stilling). Enhet for park og teknisk bidrar også noe i forkant og Moonlight bidrar ifbm. kveldsarrangementet. Nå er det langt færre inntekter og langt høyere utgifter. Sekretær funksjonen som kommunen stiller til rådighet tar seg av alt med møtene i hovedkomiteen, i salgskomiteen, produksjon av 17. mai avisen, mesteparten av all planlegging knyttet til underholdning, taler, jury, konferansier etc. De andre i 17. mai-komiteen er frivillige som har andre jobber på dagtid. Komiteen mener at siden dette er et kommunalt arrangement og ansvar, bør kommunenes andel økes evt. oppgaver fjernes.

Under følger en beskrivelse av konsekvensene for de to alternativene, henholdsvis ved å øke tilskuddet eller beholde dagens tilskudd. Vurderingene under er komiteens egne vurderinger.

<u>Reduksjon av utgifter/økning av inntekter samt konsekvenser – forslag som kan vurderes:</u>
Dette kan gjøres på flere måter, f.eks. ved å ta bort det som ikke genererer inntekter eller deler som kan slås sammen eller fjernes.

- <u>Droppe bekransing av bautaen</u> over falne fra Vennesla. Her er det utgifter til dugnadslønn, lyd, krans osv. **Konsekvens**: Dette er en rotfestet tradisjon i bygda som mange, spesielt eldre, synes er det mest høytidelige i løpet av hele dagen. De fleste kommuner har bekransing av minnesmerker på 17. mai.
- <u>La kommunalt ansatte heise flagg</u>. **Konsekvens:** 17. mai uten flagg på stengene er nok utenkelig for de fleste. Men dette vil trolig ende med å koste mer for kommunen i og med at kommunalt ansatte vil måtte gjøre denne jobben.
- <u>Fjerne frokost</u> for alle korpsene. Korpsene stiller gratis fra tidlig morgen til etter folketoget, og komiteen har til alle tider dekket frokost for dem. **Konsekvens:** Korpsene kan legge inn krav om kompensasjon for å stille hele dagen. Dette vil antagelig bli dyrere enn de 1.200-1.500,- som i dag brukes på frokost.
- <u>Kutte ut rusfritt kveldsarrangement</u> for ungdom med skumparty og sceneshow. Her er det noe salgsinntekter, men dette dekker ikke utgifter til lyd, skum, dugnad fra skole som driver boden, fra VAK og Røde Kors. Moonlight stiller med 1-2 personer i forbindelse med sceneshowet.
  Det har vært diskutert om man skal be Moonlight ta hele kveldsarrangementet, men dette er det pr. dags dato ikke økonomi eller personale til på Moonlight. **Konsekvens:** Dette arrangementet ble startet for ca. 20 år siden for å forsøke å holde de yngre ungdommene i bygda (13-17-åringene først og fremst). Vi vet at dette er en dag mange debuterer med alkohol. Kuttes dette fire timers kveldsarrangementet, vil flere av de yngre ungdommene drar ned til Kristiansand eller andre steder istedenfor å være på Moseidstranda hvor det er folk fra Moonlight, VAK, natteravner, trivselsvakter og Røde Kors. Dessuten kan det føre til mer utenforskap for dem som ikke har noen å være sammen med.

- Fyrverkeriet. Ca. 60 % av dette dekkes av Sparebanken Sør i form av sponsing. Dette kan vi jobbe med å få økt til 100 %. I komiteen sitter også en pyrotekniker, som gjør jobben for selvkost. **Konsekvens:** Mange synes at fyrverkeri er en flott avslutning på 17. mai. En del vil nok reise ned til Kristiansand for å få med seg fyrverkeriet der.
- Droppe premieringen av folketoget: Det har de siste 23 årene blitt utbetalt hvert år til sammen kr. 10.000 til de tre beste innslagene i folketoget. **Konsekvens:** Drivkraften for å lage til spennende og fantasirike innslag i folketoget vil forsvinne.
- Droppe tegnekonkurransen: Alle 2,.3, og 4. klasseringer på skolene i nedre Vennesla blir invitert til tegnekonkurranse. Premie på kr. 1.000, - går til klassen til en av bidragsyterne på hvert trinn. **Konsekvens**: Det er stort stas både for den eleven som mottar premien på vegne av sin klasse og for klassen. Den symbolske gavesjekken henger gjerne lenge i klasserommet. Både disse tegningene og to andre fra hver skole blir trykket i 17. mai avisen.
- Slå sammen skoletog og folketog. Ha kun ett arrangement på idrettsplassen. Konsekvens: Utgifter til lyd blir noe mindre, men mindre inntekter fra salgsbodene. Skolebarna i skoletoget er ofte de samme som er med i folketoget, som igjen betyr at enten vil det være færre barn som går med skolen sin eller det vil være færre barn som går med laget/foreningen sin.
- Ikke ha arrangement på idrettsplassen etter folketoget: I og med at vi betaler en dagspris på lydutstyr og teknikerhyre, så er det ikke mye å spare på dette. Samtidig mister vi salg fra bodene etter folketoget, men sparer noe dugnadslønn. **Konsekvens:** Folk drar etter folketoget og mister muligheten for å snakke sammen, kjøpe varer fra salgsbodene og oppleve underholdning og taler fra scenen.
- Innføre parkeringsavgift. **Konsekvens**: Dette vil føre til flere dugnadstimer. Det er vanskelig å ta betalt for parkering alle steder på Moseidmoen på 17. mai. Dette vil også kreve et politisk vedtak for å ta betaling for parkering i Vennesla. Det kan selvfølgelig være en frivillig avgift.
- Ta betalt for å la barn være med på barneleker. Det er foreldre fra en av skolene som står for arbeidet. Premier blir sponset fra en kiosk på Moseidmoen. **Konsekvens:** Dette vil føre til større forskjeller mellom de som har penger og de som ikke har. Særlig barn fra lavinntektsfamilier vil bli ekskludert.
- Småbarnstoget: Ta bort gratis is til småbarna. Dette vil spare noen kroner både i is utgifter og en times dugnadslønn for de som deler ut. **Konsekvens:** Den gratis isen er kanskje det som noen barn får denne dagen.
- Øke prisen på det som selges i bodene. Prisene på varer som kjøpes inn for salg av økt kraftig. Det har i alle år vært en sosial profil når det gjelder prisnivået i bodene. Dette vises bl.a. gjennom pris på f.eks. brus. De betaler mellom kr. 22,-og kr. 24,- for hver brus inn og selger disse for kr. 30,-. Ved et salg på ca. 1.000,- brus tjener de kun ca. kr. 6000-8000,-. Andre priser har vært kr. 60,- for hamburgere, kr. 30,- for pølse, kr. 20,- for vaffel og for kake etc. **Konsekvens**: Hvis prisene økes vesentlig mer, vil det føre til mer ekskludering av dem som har lite fra før, og til mindre salg.
- Selge flere ting/andre ting i bodene: F.eks. egne 17. mai-kopper eller 17. mai leker i plast for barn, varmretter, popcorn/sukkerspinn fra maskin. **Konsekvens**: Dette krever en investering i varer i forkant. Det kan også diskutere ut fra et miljømessig synspunkt om 17. mai leker i plast er så lurt. De har forsøkt å selge annen type mat på ettermiddagen, men erfaringer er at svært mange benytter pausen mellom for- og ettermiddagsarrangementene til å gå hjem/gå ut og spise. Det er heller ikke tilrettelagt på Moseidmoen for noe særlig annen mat enn den du kan holde i hånda. Dersom de skal ha sukkerspinn eller popcornmaskiner, må de ha veldig mange slik at ikke folk bruker hele tiden på å stå i kø. De prøvde ett år med to maskiner og folk sto opp til en time i kø. (Det selges sukkerspinn i bokser i dag).
- Selge flere annonser / få flere sponsorer. Dette må de selvfølgelig prøve på. Men ikke så veldig realistisk pr. i dag.

Det vises videre til «Retningslinjer for 17. mai-arrangementet i nedre Vennesla».

Kommunedirektørens vurdering:

Kommunedirektøren mener at 17. mai komiteen har foretatt en grundig gjennomgang av opplegg og økonomi for nasjonaldagsfeiringen i nedre Vennesla, og at det bør gi et godt beslutningsgrunnlag for levekårsutvalget ifht. å foreta konkrete prioriteringer.

Kommunedirektøren ser med bekymring på at det ikke er sammenheng mellom komiteens inntekter og utgifter, og ser det som helt nødvendig å gjøre noen grep for å få arrangementet i økonomisk balanse innenfor den økonomiske rammen som er stilt til rådighet.

Kommunedirektøren er av den oppfatning at 17. maikomiteen bør kunne lage et verdig arrangement innenfor et totalbudsjett på mellom 400.000-500.000, og at levekårsutvalget må foreta en prioritering av de tiltakene som er vurdert over. Dette med bakgrunn i at levekårsutvalget selv har vedtatt *«Retningslinjer for 17. mai-arrangementet i nedre Vennesla».*

Kommunedirektøren finner ikke rom for å øke det årlige tilskuddet fra kommunen. Dersom levekårsutvalget likevel skulle gjøre endringer som vil få økonomiske konsekvenser, må det vurderes i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan.